

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA ŠESTNÁSTI STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok --- 4 koruny --- hal.
Na pol roka --- 2 " --- "
Na štvrt roka --- 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
EDVARD SÁNDORFI.

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapest, VIII. ker., József-körut 35.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Naše chyby.

III.

Nič mne tak odporné nenie, ako keď na isté vaše chyby sa aj iní ponosujú a ja nemôžem na obranu vašu slova prehovorit', lež s boľastou srdca musím v hanbe zostať.

Idú so všetkých strán ponosy na vás, že sfa nejaké klebetné babšča chodíte so všetkým k vašim roztomilým židovským krčmárom. V židovskej krčme koná sa všetko. Úradné veci obce, kúpo-predajné smluvy jednotlivcov, voľba rychtárov, organistov, výborníkov, hrobárov, hlásnikov, pastierov. — V krčme židovej robí sa preliminár na obecné práce; krčma židová je sídlo mizer-ných opíc, ktorí rozkladajú židovi kážeň knazovú a spolu so židom rozumkujú nad jej obsahom. V krčme židovej vymýšľajú a roztrusujú sa pod-liacké lhárstva na poctivých kresťanských občano-v. Tu besnicou omámené hlúpe hlavy dajú sa za nosom vodit' jako medveďi na refazi židom, škohlošom, papulnáčom a kadeakým dedinským lumpom. Tu šliapu nohama kresťanstvo a hod-nosť duše Kristom vykúpenej; tu blúzni sa na všetko, čo sa židovskému duchu protiví; tu robia posmechy duševne i majetkove sozobračeni pá-lenkári so strany ľudovej, vodcov a privržencov jej; tu hucká sa proti shromaždeniam ľudovým a kydá sa hnusná pekelná lož na rečníkov a svolávateľov shromaždení našich. A že aj náš «Kresťan» dostane sa tu medzi rypáky sožidov-štelých zpusnutých povalačov, ktorí ho potom náležite poprevracajú, nafaňujú a cibulocesnako-veu židovskou hnosou pozaliepajú — aj o tom máme smutné zkušnosti.

Krčma židová je teda stredisko všetkého

zlého a krčmár žid je hlavným kapitánom a ro-zumom celej obce. Žid kupuje od vás všetko, on vám predá, čo vám je treba. On požičiava pe-niaze, on napíše veksel, on vám je fiskálom, sudcom, on vás teší a zabavuje v zármutkoch, on prevádza vám assekuráciu, on sa postará ako máte sebe dom stavať alebo opraviť, on vás vy-strája ku svatbe, on je vám nápomocný svojou radou pri vašich zvadách a právach, pri pohra-boch, pri vojančine. On vám je farárom, učiteľom, otcem a všetkým. A on je si aj povedomý svojho povolania a svojej veľkej moci: kto ho dobre po-sluchá, dobre pije a dobre platí, ten mu je milo-vaným priateľom ani vlastný brat, — keď by ale pozabudnúť sa voľfaktorý z vás a «mladého pána» urazil a pritom nemá už čo prepíjať, takému ka-marátovi vylepí «mladý pán» dve-tri zauchá, vy-sotí ho von z krčmy a je po paráde.

Nehovorím že je to všade tak, ale viac-menej takýto krčmovský rozkvet panuje vo veľmi mnohých našich obciach.

Ani najmenej sa teda nemôžeme čudovať, že tu v Pešti musím potom hanbiť sa za vás, keď mne povedia: dobrý je ten váš ľud dobrý, ale len nič neplatí — ani polovica predplatiteľov neposlali predplatné. Alebo keď mne povie voľ-ktorí z vašich vodcov: nemôžem nič, lebo bez trovy nezvediem s ľudom nič, ľud potrebuje ol-domáše. Nuž tak je to, že keď ľud musí žida obohacovať, na noviny potom nesobiera tie 2 zl.; a kde sa všetky obecné záležitosti vždy len pri pálenkových oldomášoch prevádzajú, tam potom aj korene ľudovej strany žiadajú, aby ich pálenkou polieval.

Nuž aj toto hľa, sú tiež také chyby, pre ktoré vás vaši vlastní synovia opúšťajú, za vás

sa hanbia a k vám sa nepriznávajú. A mám spomenúť dačo aj z vlastných zkúseností? Bolo by toho mnoho a snáď by som mimovolne niekoho urazil, keby spomenul som jednotlivé pády. Budem hovoriť teda len vo všeobecnosti: Čo by ste n. pr. takto povedali, keby zachránili ste niekomu život, alebo jeho príbuzným, a on by sa z toho tešil, zato ale stal by sa vašim potajomným nepriateľom vo veciach takých, kde nie pre svoj zisk, lež so ztrátou svojou pre dobro všeobecne robíte? Nuž mal som ja a snáď aj iní takéto zkúsenosti so strany ľudu a nemôžem sa pochváliť, že by som vedel byť bezcitným voči takým zkúsenostiam. Ale to nechajme.

Ako redaktorovi týchto novín chodia ku mne z okolia mnohí. Jeden chce k súdu, iný ku fiškálovi, druhý ku ministrovi, ku primášovi, ku kráľovi, alebo hľadá nejakú prácu, nejaké zamestnanie. Ale ani jeden z toľkých neodpísal predbežne, či má prísť a či mu to môže byť platné a nadovšetko či práve toho, ku komu ísť chce, doma najde. Tak potom môžem chodiť od Pontiusa ku Herodesovi a obyčajne bez výsledku, iba že čas márnim a už so samého priateľstva trovy znášam. Nuž toto by bola len nezkúsenosť ľudí na príčine. Lež peknejšie je, keď mi príde ktosi do Pešte a povie: obstarajte mi službu. Čo je, kto je, o tom ani lítierky nemá, len celé jeho chovanie prejavuje človeka statočného. Nuž dobre: chodíme dva dni hľadať službu, a docielíme toľko, že výhlady budú na to o istý čas. Prizná sa mi, že jesto doma majetku v hodnote vyše 20 tisíc. Chodili sme teda a chovali sa za dva dni na moje trovy, on mi ale povie po dvoch dňoch: ja myslel som hneď tu ostať, teraz nemám peniaze cestovať nazad. Čo tu robíš, dám mu na cestu 10 korún. O niekoľko dní píše mi list a dáva mi v ňom mnohé kommissie i prosí ten zámožný človek mňa, človeka chudobného, aby pozhovel som mu, že mi zaplatí až po novém.

Nuž toto bola tiež ľahkomyselnosť opovážlivá a istý stupeň bezcitnosti.

Myslím, že rozumný človek pochopí, akým cieľom ja tieto veci tu spomínam a nebude mi to zazlievať, keď ale by zazlieval, nechže si zazlieva, ja s mojej strany vám vaše chyby zazlievať veru nebudem, lebo vtedy obrátil by som vám päty, tak jako iní učinili a hľadal by som voľnejšou cestou nie o vaše, lež o moje vlastné

dobro sa starať. To však si nevyvolím, ačkoľvek premnohé pokušenia narádzajú mne zanechať te-rajšie pole môjho účinkovania, ku ktorému cez dva roky hľadali voľakoho bez výsledku. Ba budem ustavične prosiť a bedákať za vás a privolávať všetkým mojim spolubratom: Neopúšťajte vy drahí, ľud tento, ktorého premnohé dobré vlastnosti, ako: nábožnosť, krotkosť, pracovitosť do našej lásky a bedlivosti odporúčajú! Pamätajte, že máme povolanie nie od bánfycko-židovských zradných šovinistov, ani od židovských a sožidovstelených patrónov, ale od samého Pána Boha Ježiša Krista a Jeho sv. cirkve rímsko-katolíckej. Naše povolanie je teda nie na toľko čím lepšie fary sebe zabezpečí, ale ľud nám sverený na základe kresťanskom vzdelávať. Viera naša nestrpí tmy duševnej zaostalosti a hlúposti; cirkev naša nescie sa stať vinná z tej obžaloby, že z ohľadu na sobeckých krikľúňov nekonajú jej kňazi svoje povolanie na poli vzdelanostnom.

Cirkev naša má mocné prostriedky vzdelanostné a to sú: škola, slovo a tlač. Až keď budeme mať dobré kresťanské školy, až keď bude sa hlásať vzdelanosť kresťanská primeraným vzdelaným slovom, až keď vodcovia ľudu aj sami podporovať, milovať budú tlač kresťanskú ľudovú: až potom budeme smieť súdiť nad chybami a dobrými vlastnosťami ľudu nášho.

E. Pobjedzskij.

POLITICKÉ CHÝRY.

Albert Apponyi o hazafišágu. Na irterparlamentárnej konferencii (porada zákonodarcov veškerých národov) vydržiavanej teraz v Paríži, dňa 31. júla mal Apponyi prednášku, v ktorej o hazafišágu (vlastenectve) vyslovuje sa takto: «Hazafišág treba je na zásady mravov a spravodlivosti základiť, na vznešené predstavy (idey) šľachetnej lásky a mravného sdokonalenia sa, očistiť ho od miešaniy storočej panovania násilnictva, od špiny násilnických a nespravodlivých činov».

Toto je povedané dobre, ale to mal hlásať Apponyi nie v Paríži, lež tu doma a dľa toho by sa mala chovať aj jeho liberálna strana. Teda dľa výroku samého Apponyiho odstrániť sa majú z politiky všetky špiny, falše a násilnictva, lebo kde panujú tieto, tam nenie žiaden haza-

fišág. Očujete vy toto a rozumiete tomu vy liberálni hazafici tam v stoliciah? Očujete, že základ vlastenectosti má byť mravnosť a spravodlivosť? No vy orabovali ste tisíce voličov o právo volebné, vy oklamali ste kráľa, že ľud si žiada cirkevnotpolitické novoty a ani ľud, ani vy sami nechcete teraz uspokojiť sa so sobášom civilným, ani na židovštinu neprestupujete, ani bezkonfessionálne žiť jako zvery nechcete. Teda kdeže vaša spravodlivosť, a kde teda aj vaše vlastenectvo? Tie vzal na rohy váš Bánffy a strečkuje a roztrusuje ich medzi židmi, aby ich mohli pošliapať.

Rumunskí židia v Uhorsku. Konečne vyšlo šidlo z vreca. Teraz už nadarmo by zapierali Bánffy a jeho náhončici v stoliciah, že neidú zapredať národy sv. Štefanskej koruny židom europejským a na miesto koruny sv., židovský mogendoveď upevniť nad cimer vlasti.

Židia rumunskí sú ešte tu, a čo tu hľadajú? Len to, o čom Bánffy a jeho husári veľmi dobre napred už vedeli. Lebo vykrikovali so začiatku v novinách, že židom rumunským iné nechýb, len peniaze, bárs dobre vedel Bánffy, že veru tých židov v Amerike nepotrebnú a preto im tam sa osadiť nedovolia. Preto bolo treba mámiť svet, že pre nedostatok peňazí nemôžu ďalej, vlastne ale prechovávali od prvopočiatku ten úmysel, že nasbierajú im peniaze, aby mohli židia tu zostať a jaký-taký kšeft započat. To sa im aj podarilo. Volaktorí už po ceste keď hore Dunajom išli, povyliezali a pomlčky rozišli sa po krajine, ostatným ale tu v Pešti nasbierali **110.000 korún** a krom toho chovali ich mäsom, vínom, pivom čo si len duša zažiada. Peniaze sú už teda tu, len židov pekne do krajiny vsantročiť. Bánffy robil čo len mohol: vypisovalo sa a telegrafovalo na všetky strany sveta v záujme židov, sám behal okolo nich, a keď boly peniaze pospolu, šiel na poklonu židovi Palušovi Schlesinger, ktorý peniaze opatroval a poďakoval sa mu Bánffy, tento tuhý maďar ember, za to že sa toľké strašné tisíce uhorských peňazí darovalo naničhodným cudzozemským darebákom len preto, že sú oni židia, teda poklad liber.-židovského Maďarorságu. Ale keď našich poriadnych pracovitých kresťanských občanov každý mesiac odchádza tisíce do Ameriky, aby ztadiaľ zplácali porciu domajšiu, za týmito pravda ani kohút nezakikirika? To nepožaduje váš bánffyhusársky cit vlastenectosti o svojeť sa starať, lež o zlezeň cudzopasnú židovskú, ktorú nikde prijať necheú; pre tú je váš hazafišág, pre tých vylievali krv predkovia naši v obranných bojoch. — Bánffyho verejné vystupovanie v záujme svetárov židov hrôzou preplnilo mnohých, ktorí v ňom skutočne zubatého Maďara obdivovali. Na to, že by bol náčelníkom medzinárodnej židovskej bandy, ktorá chce pre vandrujúceho židov utvoriť tu židovskú republiku, predsa nikto nemyslel.

Židia rumunskí rozlezú sa po svete, čiastka pôjde nazad do Rumunska, volaktorí do Paríža a do Ameriky a mým svetom, ale čiastka usalaší sa tu v Uhrách! Preto upomíname vás drahí rodáci: *Pozor pre Boha na židov a na panských bánffyhusárov!* Teraz už sv. križe sa nám potupujú, na kňazov vám šprindajú, cudzích

židov privolávajú a najnovšie aj bánficko-židovské ľudové shromaždenie zariadujú. Všetko to cieľí na zlomkrk kresťanstva! Tým cieľom zariadili židia a bánffyhusári minulú nedelu **liberálne shromaždenie v Rajci**, ktoré sa aj výborne podarilo — rajeckým statným ľudákom a strane ľudovej, za čo sa tak pánom rečníkom, jako menovite aj Popperovi a ostatným židom rajeckým pekne poďakujeme.

Aby mohli ku tomu shromaždeniu hladné-smadné obecenstvo si privábiť, štedrorukí židia hneď urobili sbierku na trovy hostinné. Žid, barón Popper podpísal a dal 300 korún a Armin Eiser, rezník židovský nabral medzi svojimi ešte 1000 korún. Za to sa nadovážalo liberálneho piva veľká hromada a virštlí, jako slížov. A to bolo nachystané pre drevorubačov Popperových, pre pánov rychtárov a notárov. Shromaždenie malo sa začať o 5-ej po poludní. Ľudu, pekného, tichého dostavilo sa tam asi 2000 a pribývalo ich vždy viac a viac. Ale pánom rečníkom a ich hosťom sa tento ľud nepozdával, akoby sa ho boli báli. Prešla 5-tá hodina, prešla aj pol 6-tá hodina, ale nikto nechcel zahájiť shromaždenie.

Naraz ide ktosi od fary. Modré okuliare, šedivá hlava. Ľud utichne, potom začne šomrať a zrazu tisíce hrdiel vyvoláva: «*Nech žije pán Zmeskál! sláva ľudovej strane! éljen!*» A hrnulo sa jako jedno more všetko za nim na priestor oproti tribuna a pred lešením rečníkov nezostalo temer nikoho. No tento prievrát strašno prekvapil liberálov. Ostalo im tam tuším 50 či 60 ľudí, ale akých? Mali ste pozorovať tie umrzené tváry! Každý hľadel tak zúfanlive, jako kocúr, keď sa mu nohavice párajú do sečky! Tam teda celé shromaždenie! Ale čo robíť? Až o štvrt na 7-mu prišlo osobytným vlakom asi 150 panských úradníkov, židov a drevorubačov.

Teda čakali na tých a shromaždenie až potom začali. Ľudáci chceli tiež počuť rečníkov. Valer Smialovszky musel prestať hovoriť. Nebolo mu rozumieť pre šromot, krik poslucháčov. Adolf Pecháň, redaktor «Slov. Novín» mal pekne opísanú reč pred sebou a rečnil, rečnil, až ho Jurko Kubinyi, ablegát liberálny upomínal: «ale netáraj toľko, veď ťa ani čert neočúva». Po ňom proboval slúžny Haydín hovoriť. Čosi spomenul Zmeskála. Ach nastal krik, éljenovanie medzi ľudom, tak že Smialovszky kázal zakľúčiť shromaždenie a on sám nemal viac ani vôle záverečné slová povedať, tým menej, lebo naposledy už začalo čosi búchať na lešení rečníkov. Boli to tuším skaly a papierové chumáče, čo ktosi ta hádzal.

Po shromaždení ostali naši ešte dobrú chvíľu pospolu, úradní ale poslucháči ponáhľali sa, akoby kradli, do židovskej krčmy s 35-krajciarovými cedulkami, ktoré im židia dali.

Tak hľa skončilo sa shromaždenie. Hja, páni liberáli, vy ste ľud okrádali o vôta, vy ste naň pustili židov a žandárov pri voľbách, šli ste mu o život, považujete ho za hlúpych Janov a panslávov: čo že sa mu teda strkáte do očí, ako nezbedné muchy koňovi do hrivy — či mám povedať pod chvôst? Tam máte vašich židov rumunských, tí sú vám nie hlúpi Janovia lež sami múdri Šalamúni a

nie panslávi, lež sami štepení maďar-hazafici. A vy naši židia, keď sa bláznite, len sa bláznite, ale nech som huncút však to vy obanujete! — Ale čo-že máte tak proti tej ľudovej strane? Čo vás to trápi, keď my nechceme cibulové sobáše a matriky a beznáboženstvo? A jako sa to opovažujete proti nám tak drzo vystupovať, proti nám, bez ktorých nevyžijete? Či hádam, keď vás ľud, akožto svojich smrteľných nepriateľov ofáka, či vás potom budú liberáli v klietkách samým barchesom krmiť a krvou povedzme husacou?

A vy hrdinskí kresťania, vy pýcha a potecha naša, vy rajeckí mešťania ľudáci, prijmite našu hlbokú, úctiplnú poklonu! Veru nám od radosti až srdce zaplakalo nad vašim krásnym chovaním! O, ty peknoduchý ľud, veru vás Pán Boh požehná! A požehnaj Bože, požehnaj aj nášho Zmeškála! To hľa je ľudák, to hľa je duša a srdce za ľud. Nehľadíš na svoj vek, na svoju chorobu, zkúmaš potreby svojho ľudu a všade si, kde treba je smelým duchom hradby stavať povodni liberálno-židovskej. No môžeš byť hrdý na ľud Tebe telom-dušou oddaný, ako i u ľudu pamiatka Tvoja jakživ nikdy nezanikne!

A vy liberálni gajdoši?

Ale zagajdujte-že si:

A ty milý Smialovszky
Utri-že si svoje fouzky,

A ty pekný pane Pechán
Vráť sa k «Slovenským N»(eplechám)

A ty milý Hajdy
Zaves na klin gajdy!

Sňatok srbského kráľa. V minulú nedeľu mali na Belehrade veľkú slávnosť. Metropolita Innocent soso-bášil mladého kráľa s Dragou Lunjevicou. Všetci konzuli europejski belehradski boli prítomní. Z príležitosti tejto mnohí politickí väzni obdržali amnestiu (omilostenie).

Inštalácia vacovského biskupa grófa Karola Csákyho odbývala sa v minulú nedeľu veľkými slávnosťami. Deputácie poprihádzaly zo všetkých strán ku slávnosti. Sám biskup povedal ku kňazom latinskú, ku veriacim maďarskú kázeň. Veľmi peknú zdravicu povedal pri stole na vlast a na kráľa. Medziiným poznamenal: že nepotrebuje ho nikto učiť o vlastenectve. (Výkriky: Abcug Bánffy). To padalo na Bánffyho, ktorý napádal nového biskupa, že nenie dobrý vlastenec. (Hádam preto, že nebehal za rumunskými židmi.)

Prečo pôjde Széll do Ostrihoma? Knieža primaš Vaszary nestaral sa pre Széllové tajné nariadenie, ktoré vydal úradom, aby sa nesúčastnili na jubilárnych slávnostiach. Primaš jednoducho povolal kráľa k slávnostiam ostrihomským a kráľ pošle ta arciknieža Fridricha a pošle aj do Stolnobelohradu arciknieža Augusta Jozefa. Obadva budú tam v mene kráľa prítomní. Chudák Széll keď sa to dozvedel, hneď dal vypísať do novin, že tiež pôjde do Ostrihoma, ačkofvek — ako sám sa priznáva — nikto ho ešte nepovolal. Teraz bude musieť ponížene prosit primaša aby ho už aspoň povolali, lebo musí ta ísť ináč ako nepovolany hosť.

Vojna v Číne. Konečne došli zprávy, že spojené vojská europejské pohly sa už proti Peking. Z japonskej strany tiež maširuje rýchle 15000 vojakov pod Peking. S nimi napreduje i ruské vojsko. Po zaujatí asi 10 hradieb povstalcov prišlo pri Peičangu na srážku medzi nepriateľmi. Činančanov síce odohnaly europejski spojenci, ale padlo našim mŕtvých a ranených 1200.

Konzuli europejski v Pekingu nielen že žijú, ba ich aj prepustili. Udajne dňa 3. t. m. pohli sa z Pekingu pod ochranou generála čínskeho Junglu. Pravda, tento chýr pošiel z čínskej strany, teda nenie mu hodno verif.

Vojna v južnej Afrike. Anglia musí mať vela peňazí. Vojna s Búrmami stojí Angliu každodenne 20 millionov. To všetko budú musieť zaplatiť búrske zlaté bane, jestli ich angličani dostanú. Chýry neidú teraz žiadné. Bolo počuť, že napredujú Angličania, ale o víťazstvách jejich nedozvedáme sa.

Anarchisti. Nástupca zavraždeného kráľa Viktor Emanuel II. vydal proklamáciu (ohlas) na národ. V proklamácii tej zvelebuje otca svojho a sľubuje, že vo všetkom chce nasledovať stopy slavného kráľa otca svojho. Keď teda vo všetkom — môže sa nový kráľ chystať tiež na takú smrť, akou otca jeho zniesli zo sveta. Beznáboženské zákony len anarchistov odhovávajú. Vyšetrenie ustálilo, že anarchisti strojili sa krome Umberta ešte štyroch panovníkov zavraždiť aj kráľovnu talianskú. V Paríži jeden anarchista chcel zavraždiť persského šaha (t. j. panovníka Persie). Prerazil cez kordon policajtov a s revolverom v ruke chcel skočiť na schod koča šahovho, ale šahov spoločník, hlavný vezír chmatnul ho v tom okamihu, keď práve streliť chcel. Oddali ho hneď súdu.

Naše jubilárne slávnosti a protestanti. Pokresťanenie Uhrov má pamätnú významnosť nielen pre katolíckych Uhrov, ale zároveň aj pre nekatolíckych, protestantských. A síce preto, lebo predkovia aj katolíckych aj protestantských Maďarov razom ostali kresťanmi za panovania sv. Štefana kráľa. Preto že protestanti behom času odtrhli sa od katolíckeho vierovyznania, preto nemajú právo zaznávať svojich kresťanských predkov. Menovite ale aspoň deň sv. Štefana mali by zasvätiť všetci bez rozdielu vierovyznania obyvatelia tejto vlasti. Lebo sv. Štefan kráľ nielen ako muž svätý a Bohom oslávený má sa ctíť, ale ctíť sa má aj preto, že on bol predsa prvým a najmocnejším a najslávnejším kráľom Uhorska a bol aj najšťastlivejším politikom. Ale židoliberalom, šovinom a odrodilcom sa politika sv. Štefana nijak nepáči, lebo heslo sv. Štefana bolo, že: «kráľovstvo z mnohých národov pozostávajúce je nasmocnejšie». Kdežto židoliberali šovini a odrodilci zrovna oprotivne vyhlasujú že treba všetky ostatné národnosti zahrdúsiť, aby bol jeden maďarsko-národný štát.

Protestanti teda nepotrebujú, lebo nechcú zasvätiť pamiatku na I. sv. kráľa ešte ani v tento preslavny rok 900 ročého pokresťanenia Uhorska.

Darmo sa bude slavnostným průvodom nosiť sv. právíca v Budine, preto protestanti — aspoň maďarski kalvini — budú práve vtedy najviac hnoj na polia vyvážať. Aj to je potom hazafišág!

Prošba.

Prosím o láskavé uverejnenie nasledovného:

Čím je pre okolie dolného Trenčianska Dubnica, tým pre okolie horného trenčianska je Višňové. Od nepamäti, ako spomína farská visitácia, ľud kresťanský okolia hornotrenčianskeho úctou choval sa k Prebl. P. Marii višňovskej, jež krásna socha nachodí sa teraz na hlavnom oltári veľkolepého chrámu roku 1794-ho dostaveného. I teraz ešte nezanikla táto úcta v srdcách ľudu nábožného, lebo každoročne 4-krát, a síce na Navštívenie, v nedeľu na to, na Narodenie a Meno P. Marie hŕne sa pútníci na milostné miesto toto, aby sebe tu vyprosili prímluvu nebeskej Matky Božej. A že na mieste tomto mnohí zvláštných milostí účastnými sa stali, kolkí z nábožných pútníkov by to vedeli povedať? — ale i visitácia kanonická je svedectvom toho, že i za staršej doby mnohí ctitelia Marie «v rozličných potrebách a nemociach svojích veľkej tejto Matky pomoc skúsili.» Je síce pravda, že za terajšej doby, keď horlivosť vo veciach náboženských všeobecne klesá, i návšteva tohoto miesta milostného nemôže sa porovnať s tým starodávnym časom, keď pobožnosti tu nie jedon, lež pár dní sa konaly. Takto aj obetivosť ľudu veriacého klesá, tak, že veľkolepý chrám Rodičky Božej, ktorý by sa krásne dal ozdobiť malbami, pustý, prazdný vyziera. Ešte pred troma rokami som vyzíval pútníkov, aby dľa možnosti milodarmi prispievali, že by sme mohli Prebl. Rodičke Božej tak vzácne miesto ozdobiť; ale za tieto tri roky nesobralo sa nič vyšej, jako 175 zl. 55 kr. Nieto div, lebo po 5—10 kr. ťažko rastie summa. S láskavým povolením ct. redakcie udám tu aspoň tých, ktorí po 1 zl. a vyše na cieľ tento obetovali, a síce: Pútníci z Nem. Pravna 1 zl.; Jozef Posluch 1 zl.; Jozef Hanzel 1 zl. 55 kr.; Gejza Schmid 1 zl.; Maria Višňovský 1 zl.; Drevorubači zo Skalitého 2 zl.; N. N. 1 zl.; Anton Padala 2 zl.; Ján Brezina 1 zl.; Pútníci z Predmieria 1 zl. 50 kr.; Alžbeta Raška 1 zl.; Pútníci z Martína 1 zl.; Romuald Zaymus farár 4 zl. 50 kr.; Matej Vróbel 1 zl.; Neznámi 1 zl. 80 kr.; Pútníci z Erdödky 1 zl.; Ján Krasňanský kaplán 1 zl.; z Predmiercov 1 zl.; Vincent Baross farár 1 zl.; Apollonia Brommer 1 zl.; Pútníci Sv. Martinskí 2 zl.; Jozef Valiček 2 zl.; Stanislav Ficek 1 zl.;

Ján Rolko 1 zl.; Ján Michalec a Dora Sekáč 1 zl.; Ján Venglár 2 zl.; Matúš Holeša 1 zl.; Ján Šútek 1 zl.; Elisabeta Dubík 1 zl.; Maria Potočár 1 zl.; Johanna Kováčik 1 zl.; Matúš Holeša 1 zl.; Jozefina Brezáni 1 zl.

Ktorí po 50 kr. obetovali s láskavým povolením ct. redakcie uverejním pozdejšie.

Všetkým týmto, jako aj tým, ktorí menšími milodarmi základ urobili k budúcej ozdobe chrámu Marianskeho višňovského, nech Rodička Božia mocnou svojou prímluvou vyprosí od Syna svojho hojného požehnania.

Na mieste tomto ale nemôžem pominúť, abych zvláštnú zbožnú obetivosť slečny Antonie Adamica z Čace ku chrámu višňovskému nevzdvihol. Keď pred rokmi už ozdobil chrám višňovský utešenou a drahocennou oltárnou plachtou sametovou so zlatými hviezdami a franclami, tento rok k tomu zase utešeným mešným rúchom — kasulou brokátovou draho zlatom prešivanou zavďačila sa Prebl. Panne Marii višňovskej. Ale i niektoré panie žilinské, medzi inými pani Aloyzia Breunek, tiež prispely k ozdobe chrámu krásnymi vyšívanými plachtami oltárnymi. Odplaf im to všetkým Rodička Božia!

Keby takou obetivosťou horlili aj iní, ktorí od Boha obdarení sú i darmi časnými, vtedy stánky Božie ozdobou svojou tým slávnostnejšie hlásali by slávu Božou. A Marianský chrám višňovský zaslúži si toho, aby k ozdobe jeho prispel ľud, nadovšetko okolitý, a medzi týmto predovšetkým ctením mešania žilinskí, ktorí v starších časoch slávnymi prôvodami navštivovali milostné miesto Matky Božej. A kolkó je synkov žilinských, ktorým drahí rodičia jejich vyprosili tu milosti, že stali sa kňazmi? Jak týchto, tak aj iných ctiteľov Marianských čo najснаžnejšie prosím, aby dľa možnosti obetovali na vymalovanie Marianskeho chrámu višňovského, žeby dielo toto čím skôr previesť sa mohlo, lebo so 175 zlatých 55 krmí dosiaľ sobratými nedá sa započat nič. Čo kto na farský úrad višňovský (pošta Roszina) k tomuto cieľu pošle, to s láskavým dovolením slávnej redakcie v «Krešťane» kvitovať budem, ale i na všetkých darcov pri obetách omše svätej každodenne na milostnom mieste tomto si spomnem.

Višňové, 30-ho júla 1900.

S úprimnou úctou

Frátrik.

Pút' do svätej zeme.

Napísal: *M. Rebetják*, klempiar.

(Pokračovanie.)

V Jeruzaleme človek skutočne presvedčuje sa, že žida sám Boh ťažko potrestal. Židia tu nesmejú do svätých miest ani len vkročiť. Turek, ktorý teraz Palestínou vládne, ktorémukoľvek inovercovi dovoľuje prístup do miest svätých, len židovi je to prísno zakázano. Keď pomyslíme si, že jakú židia mali kedysi túto krásnu krajinu, a vidí, že teraz tu nemajú ale nič, iba kus múru z chrámu bývalého Šalamona, vtedy ozaj vie až dobre uvážiť veľkosť trestu, ktorý židov zastihol. K tomu múru, «žalobný múr» rečenému vidíš prichádzať každú sobotu starých židov. Pod tým múrom oplakávajú slávu svojich predkov, Kristovrahov, o ten múr tľú sebe rozžialení hlavu, že sa je až hrôza dívať na to.

Trest Boží síce jejich predkovia sami vyvolali na národ židovský, keď pred Pilátom revali o Kristovi: «jeho krv vraj na nás a na našich potomkoch!» Dľa tohoto teda Bohu sa rúhajúceho želania jejich a dľa predpovedania Krista Pána sa aj im skutočne vodí: oni kliatbou božou stížení, museli sa porozliezať po svete ľudí pokúšať a musia sa túlať nenávidení až do skončenia sveta. A ponevác sú kliatbou božou ztížený, preto z nich pochádza všetko nešťastie a neznabožstvo kresťanských národov: každá luza, ako liberáli, zednári, socialisti a podobní majú pôvod svoj v židovstve.

Aj pohoršenia medzi kresťanmi tiež od židov pochodia, ako na pr. na Čaci, kde maju Kacu-Macu, od ktorého Kacu-Macu naučil sa už aj Jozef Murčo kacumacuvať. Žiaľ Bohu, kresťanský duch musel hlboko kleknúť že sa takí Murčovia kacumacujúci nachodia v radoch kresťanov. Ešte šťastie, že takýchto prípadov nieto mnoho, lebo keby bolo, teda aj nás kresťanov by iste taký žalostný osúd zastihol, jako kedysi mesto Jeruzalem pri zkaže jeho.

Jako vyzerá Jeruzalem, to snád opíšem pozdejšie, teraz len o našom púte chcem čo-to napísať. Do Jeruzalema viezli sme sa z Jaffy vlakom cez zem Palestínsku a dorazili sme ta 30-ho aprila o 4. hodine. Čakali nás tam pp. františkáni a sestry mníšky. Privítali nás veľmi pekne; i my i oni boli dojatí, všetkým nám slzy zalievaly oči od radosti aj od žiaľu. Od radosti preto, že sme konečne dorazili ku cieľu, od žalosti ale, že sme tu boli odkázaní na priazeň národa cudzého, nekresťanského, ponevác našimi svätými miesty Turek vládne. Ináč so strany tureckého Sultána pútnici jeruzalemskí sú vždy tou najväčšou úctou a bedlivosťou provádzaní. Aj na náš pút následkom rozkazu Sultána čakali tureckí vojaci a títo sa veľmi slušne ku nám chovali a nás pekne privítali. Oni boli vyslaní k vôli našej bezpečnosti, lebo keby sa bol chcel k nám voľaktorý žid alebo mahomedán (turek) zblížiť, hneď mu turecký vojak ukázal s korbáčom jeho cestu. Každý taký turecký vojak mal dlhú šabľu ale aj korbáč v ruke.

Po peknom pozdravení postavili sme sa do radov

štyria a štyria a tak sme išli medzi vojakmi v peknom poriadku ku sv. hrobu, nad ktorým je veľkolepý chrám vystavený. Dvaja tureckí vojaci s veľkými palicami predchádzali náš prôvod niekoľko krokmi, aby nám slobodnú cestu urobili medzi množstvom ľudu ošarpaného. Lebo tisíce a tisíce ľudí sa valilo z bočných ulíc k nám na diváky. Iste obdivovali krásnu zástavu, jakej snád ešte nevideli. Vojaci neopustili nás ani na chvíľu, oni aj do chrámu vošli s nami a tu čakali na nás, kým sme si pobožnosti nevybavili.

Vkročiac do tohoto chrámu, všetci sme hneď na tváry padli a po odbavených pobožnostiach išli sme okolo oltára, aby sme mohli sv. hrob aj z blízka pozrieť. Tá tichosť v tom hrobe, tie kamene nepohnuté dojalý nás všetkých hlboko, ani jedno oko nezostávalo suché a každý bol by ľúbil tam zostať tuším na veky, keby nás neboli odvolávali. Potom sme išli k tomu kameňu, ku ktorému bol Spasiteľ priviazaný keď ho bičovali, aj ten sme kolenačky srdečne bozkávali.

Po vybavení pobožností rozdelili sa naše 3 trupy na dvojce, bo sme hospodu na dvoch mestách mali. Jedni išli do takzvaného «Pilgerhauzu», t. j. pútnického domu a druhí zase na «Hohe Spitz» ku pp. františkánom do kláštora. Ja som bol ku františkánom oddelený pod č. 260. a mali sme tu veru panský život za celých 8 dní. Z chrámu sv. hrobu na hospody svoje išli sme zase v poriadku každá trupa a tureckí vojaci s ich kijákmi a korbáčami nás zase pekne až na miesto doprovadili.

BESEDNICA.

Dedičná hruška.

Ešte stojí ten strom, tá košatá hruška,
pod ňouž mi tak rýchlo beh splynul mladosti.
Ešte šumí jej list, jemno šepce, šušká
do ducha mi uška!

Hej, nejednou dumkou myseľ moju hostí.

Hej, nejedna dumka, nejedna spomienka
sčerství dobu šantov, dničky zlaté uslé;
v nich som, drobné chlápä, duša chudá, tenká,
kvet kmásal do vienka
a hral sa o gombík a bavil na mušle.

Tu vyčíňal pestvá, tropil taľafatky,
vrzgavej do bričky mačku priahal pestrú.
Muroval pivničku, pamprľ strúhal hladký,
s lachmi mával hádky,
a, jak mi čo zvidla, vydubil vše sestru.

Tu lovil motýlkov, jaré strážil telce,
pásaval mašičku, švitor slýchal vtákov.
V zvučných kalamajkách ostril som hrdielce,
váľal kotrmelce,
za žltkou sa liepal až na samý makov.

Tu v mäkunkej tráve, sviežom vetví stieni
učil som malého bračeka, miláčka.
Poštípnul mu líčko, jak ho zbadal, v lieni
že zuvíňať mieni ...
Ach, do vln ho vtrhla rusaliak lapačka.

Tu vídal pažravca, vľokolaka, gazdu,
jako štika, krája z biednej nám zahradky.
Slintal, špintal skuhráč, psiu robil garazdu,
zpäť musev dať brázdu ...
Boh vie, vo večnosti či má pokoj sladký.

Tu po trude, práci driemaval otecko,
vše krpala šúchy dobrá, pečlivá mať.
Kol šibrinky stváral ja, či druhé decko,
jej starosť, jej všecko ...
Ó, že tú šľachetnosť neduh musel zlámať!

Tu v súmračnom vánku pretriasal som časte
remeslo i školstvo, knihy, remeň, muštu.
S tatinka kopýtky, ó, Bože! čo rastie?
trampota či šťastie? ...
Nechal som čižmárov, zúboženú druž tú.

Opustil som druž tú, dlél vzdelanstva v chrámoch!
Rozpadol sa krb náš, rozprehli sme všetci.
Nový šafár velí v známych múroch, trámoch,
nové meno v rámoch:
Vnuctvo deda, babky — príbuzenstvo predsi.

Tomu vnuctvu patrí i tá stará hruška,
svedok rôznych dejov snivej minulosti.
Ešte vždy šelestí, vždy šepoce, suška
do ducha mi uška,
vzácných rozpomienok nektárom ma hostí.

Dlhomír Poľský.

Spasiteľné rozjímanie o šustroch.

Či aj šustri a čižmári čítavajú «Kresfana» to neviem,
alebo keď ho aj čítajú, či za neho aj platia, to tiež ne-
viem, lebo to nepatrí mne zkúmať; to ja do toho nič
nemám, to patrí ku vydavateľstvu «Kresfana» až ne-
platia, nuž nech ono vzdychá! Ja mám pred očima len
obecenstvo, ktorému šustri nohy maltretirujú, aby si ono
uvažovalo manipuláciu šustrov s nohama k svojemu
dušnému spaseniu.

Ja už ako chlapec mal som istú náklonnosť ku
ševcom a ku šustrom! Prečo a začo, to sám neviem, ale
skôr som mohol mať príčinu ich nenávidieť, lebo veru
mnohokrát mi — už aj jak starému — s ich krátkym a

úzkym kopytom tak vtrepali moje dvojholbové nohy do
žajdlíkových čižiem, že mi od kváľtu a nátlaku moje od
boľasti vyduté oči skoro vyskočily, keď som sa v tých na
úzko a na krátko vykrojených čižmách v lete na rozpá-
lených mestských kameňoch po ulici motal. Alebo keď
si uvážim tie zbytočné otlaky od takej skromnej obu-
ve a ešte na zbytočnejšie boľasti tých otlakov keď si po-
myslím, ktoré mi také nové subtílne vrzúkajúce čižmy s
vyrátanou zlosťou na mojich sematam poskrútaných a
sprešovaných prstoch nôh mojich spôsobili, tak že ne-
jeden raz som takým úzkoprsím čižmám musel s nožom
žilu seknúť, aby sa mi v nich nohy nezadusili; veru to
som nemal príčinu šustra ako bližného milovať, ale sa
od neho ako od tyrana nôh odďalovať a varovať! Veru
až mi skoro voda tečie zo zubov, keď si pomyslím na
to prísne pokánie v tých úzkych a v krátkych čižmách,
ktoré mi ševci naložili za pokutu preto, že som ako
chlapec mnoho bosí behával. A k tomu ešte aj koľkú
hanbu, posmech a dohovárania som musel podstúpiť pre
tú manipuláciu šusterskú s tými úzkymi čižmami pre
môj červený nos, ktorého červené zore dľa výroku le-
kárskeho pochádzaly od hamovania cirkulácie krvi kroz
úzku obuv a jej vrazenie sa do špica môjho nosa, lebo
ma všade držali za korhela, alebo aspoň za potajomného
slivovičkára! Kde ja vôbec som trúnky nepíjal, lež šuster
pil a ja som dostal červený nos! Aj pán farár mi do-
hovárал, že «Zaosek, Zaosek! ten nos ťa prezradzuje!»
Ale keď som sa mu tri rázy zadušil — za čo ma tiež vy-
hrešil, že to je hriech sa dušiť — až vtedy mi uveril a
povedal: no! to je teda «lúzus náture», že to náture
taký žart, alebo posmech robí z mojeho nosa mesto
nosa šustrového, ale príčina úzkej obu-
ve mu tiež na myseľ neprišla.

A žeby smola, čiriž, draľva, šidlo a «lápsik» na mňa
boly malý nejaký rozkošepný dôjem, pre ktorý bych bol
mohol mať takú náklonnosť ku ševcom akú som mal, to
tiež nemôžem svedčiť; lebo náš šuster mňa ešte ako
chlapca statočne a náležite vykapacitoval s lápsikom,
keď som raz bez jeho dovolenia vošiel do jeho raja ne-
zralé duranzie a egreše koštovať, tak že nielen zuby, ale
aj môj chudý zadčok mi ztrnul od kyslosti egrešov a
duranzii a lápsika.

Raz som sa aj v nebezpečenstvi nachodil reč stra-
ťaf a od hladu zomrel pre šustra. Ako chlapec som sa
díval s otvorenými ústami — ako to deti v obyčaji majú —
na robotu jedného šustrovského tovariša, ktorý jedny
červené vrzúkajúce čižmy šil pre cigáňa ku svatbe. Ako
tak hľadím s otvorenou hubou, tu mi ten tovariš nena-
ďále od boku s varechou capnul čirižu o hubu, že sa mi
hneď celá z nútra i z vonku zalepila. Kričať som nemo-
hol, len so slzami som bežal domov mamke žalovať na
ševca, táto ale vzala metlu a medzi vredovaním a šľa-
kovaním počala mi od zadku zalepenú hubu otvárať, že
prečo nepasím husy a čo hľadám u šustra!

Veru ma ani to veľmi neodúševnilo šustrov ľubiť,
keď som každý deň videl mojho opitého švagra šustra v
dome rebeliu robiť, pri čom vo «verkštate» všetko ská-

Nemecký (pruský) infanterista.

kalo od kopyta počnúc až po šidlo, a lápsik bol najviac zamestnaný a rozpajedené šidlo raz tak skočilo ujšejnej do chrbtovej lopatky, že sa jej zapichlo ako do dasky a ja som myslel, že švagor ide na ňom draťvu súkať. A veru sa mi aj to nijak neľúbilo, keď švagor na kordovanských čižmách pre sedliačky ránce robil so zubami, a pri tom vždy odplúval a ztratené sliny so slivovicou doplňoval. — Raz ma vzal švagor švec na jarmok do Seredy aj s tovarišom, ale mi aj nohy povyfahovali náležite, tak bežali; vtedy som už rozumel tomu, že: «čo tak bežíš ako švec na jarmok», aj mi vtedy prišla tá pesnička na myseľ: «vandrovali ševci z Nitry do Levíc, jeden nemal čižiem druhý nohavie» atď.

Ty myslíš, že ja len žartujem, alebo že pre ten môj červený nos, ktorý majú šustri na svedomí svojom vysmievam šustrov? Veru nie! ja vec beriem naozaj a vážno! — Keď vidím šustra pri obsluhu svojeho bližného pri meraní obuve sa k nohám skloňovať a sa tak uponižovať, tu mi padne na myseľ, ako náš Spasiteľ po poslednej večery padol ku nohám svojich učedníkov aby im nohy umyl a nás naučil v poníženosti našich bratov a bližných obsluhovať; či to teda nie pekná látka ku

rozjímaniu, keď vidíme pred nami šustra pri našich nohách zohnutého? Ja ho vždy radšie vidím, lebo ma k poníženosti upozorňuje, ako klobučníka, ktorý sa len hore do výšky napína aby pyšné, naduté, marné, vykultované, namastené, vyfrizované a od pých krutohlavé hlavy s módou svojich makých, tvrdých, vypiglovaných, nízkych, vysokých klobúkov ozdoboval a ako strechy na domoch pobíjal a prikrýval, by tá pýcha nadutej hlavy celkom nevykypela! — Náš pán farár vždy porovnáva spovedníka so šustrom, lebo aj spovedník sa zaobiera so smolou tohoto sveta, ale pri tom musí dať pozor, by svedomie svoje s touto smolou svetskou nezabrizdgal. A šuster kolkorázy berie smolu, vždy si v duchu myslí na slová sv. Písma, že na hriešnika bude pršať ohnivý dážď smolový a sírkový a zdrží sa ťažkých hriechov, ktorých keď sa nebude varovať, či sú už oné hriechy papule, či rúk alebo srdca: že veru aj naňho bude pršať zapálená smola a že pred súdom mu jeho vlastné hriechy tak zalepia so svojim čirižom papulu, že na sto otázok sotva jednu odpoveď bude môcť dať.

A kolkorázy on berie lápsik do rúk svojich, či ho

Anglický infanterista.

nezabolí srdce jeho, keď si pomyslí, že aj on účasť bral a berie svojimi hriechami pri ubíčovani Spasiteľa, ktorého nielen prútami, ale s remeňovými korbáčmi bičovali? A keď berie do ruky kopyto, či mu neprídu na myseľ tie slová sv. Písma: «jak krásne sú nohy tých, ktoré ohlasujú chodením svojim pokoj evangeliuma a ktoré chodia po cestách zákonov božích; a že Syn Boží

kých miest, alebo ku takým ľuďom, kde obrázaš Pána Boha, alebo keď si pyšný nielen na všeličo, ale ešte aj na tie biedné nohy, ktoré sa vláčia po blate a po hnojoch a iných smradoch: tu Boh takú spravi ruku šustrovú, že ona tebe tak úzke a krátke prikroji čižmy, že od boľasti tebe aj chuť prejde sa vláčif tam, kde ňa neni treba a máš hned aj pokánie za pýchu, si prinútený od boľasti

Ruský vojak na koni.

ráčil prijať aj hlboké rany na svojich nohách preto, že sme všetci a aj šustri po zlých cestách ku jeho nepriateľom chodili». — A keď on tebe ide čižmy merať a padá ku nohám tvojim on sa v duchu po šušky modlí za teba, by ňa tvoje nohy ku Bohu dovedly a nie od Boha ňa zaviedly ku večnému zahynutiu!

Dalej šuster je aj nástroj milosrdného ale aj spravdivého Boha! Jako? Vidiš, keď ty viac chodiš do ta-

papuče neforebné, neogabané obuť, na ktoré sa pýšif tebe ani len na myseľ nepríde. Potom aj otlaky tebe dohovárajú, že obuv neni na pýchu, ale pre potrebu, aby ona slúžila pohodlne nohe a nie aby nohy od boľasti hubu vykrivovaly, jalkaly, bedákaly a ožebráčené ostaly, a aby si už predbežne od boľasti nôh pre pýchu tu na zemi zubami škripal, aby si nemusel vo večnosti v pekle škripať; rozumel si?

Maj šustra v úctivosti, on tebe príležitosť dáva k trpezlivosti, ku zadostučineniu za hriechy, dáva ti príklad ku poníženosti, ku pokániu, ku utlačaniu pýchy nohovej so svojimi úzkymi a krátkymi topankami. Nejedem by do pekla bol prišiel, keď by mu nebol švec otlaky robil, prečo nemohol sa potom vláčif tam, kde ho Pán Boh nerád videl, prestal sa po nociach túlať a zanechal to, čo s takým túlaním sa kamaráti a bratrickuje.

Švigor Zaosek, cechmajster čizmársky.

CHÝRNIK.

Vyznačenie. Konvencia, čili IX. výročité valné shromaždenie «Slovenskej katolíckej Jednoty,» vydržované v Johnstowne, Pa. (v Amerike), dňa 30. júna počilo vv. pp. Fr. Richarda Osvalda a Fr. V. Sasinka čestným členovstvom a zlatým odznakom «Jednoty.» Krem toho prisúdila 300 dollárový honorár vp. Sasinkovi za hojné literárne práce v časopise a kalendáre «Jednoty.» Srdečne blahoželáme!

Národný slovenský spolok v Amerike dňa 1. mája r. 1900 dosiahol číslo 11.868 údov. Prvá slovenská katolícka Jednota dosiahla číslo 13.000 údov a 27. júna r. 1900 odbývala svoje deviate shromaždenie v Johnstovne (Pennsylvanii) s veľkou slávnosťou. Začalo sa ovšem so slávnostnou sv. omšou. Za predsedu «Jednoty» vyvolený je Rev. Matúš Jankola ktorého meno, obetovavosť a horlivosť známa je i čitateľom «Katolíckych Novin.» Zdar Boh!

Duchovenstvo a Iud. V decembri r. 1898 poslal sv. Otec Lev XIII. generálovi rádu Františkánskeho list, v ktorom dôrazne hovorí, že Iud, delníctvo dnes má väčší význam než kedykoľvek inokedy, že nemôže byť a zostať triedou utlačovanou a od niekoľkých privilegovaných vyciavajú; ďalej že sociálne uzdravenie spoločnosti stať sa musí zdola, skrze Iud; že tedy je úlohou a povinnosťou duchovných i rehoľníkov tento Iud bližšie študovať, aby mu radou a skutkom pomáhať mohli....

Púť. Slovenskí veriaci farnosti Jozefovskej v Budípešti usporiadajú púť na Mariu Bešňu. Dňa 14. augusta o 6 hodine bude v chráme Jozefovskom sv. omša, po ktorej pohne sa prôvod pod vedením Ed. Sándorfiho, redaktora «Kresťana». V Bešni pútníci prenocujú a na druhý deň ráno o 7. hodine budú mať sv. omšu a kázeň, po ktorej vráti sa prôvod nazad.

Riaditeľia pútu.

Valné shromaždenie Spolku sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Dolupodpísaný predseda Spolku sv. Adalberta (Vojtecha) pozýva všetkých pt. pp. zakladateľov, údov a priateľov tohože spolku k riadnemu valnému shromaždeniu na deň 28. augusta 1900 v miestnostiach

byvalej meštianskej strelnice v Trnave. Programm: 1. Sv. omša o 9. h. v kapitulskom hl. chráme. 2. Zahájenie valného shromaždenia o 10 hod. a správa správcova o pokonaných záležitostiach spolkových. 3. Návrhy, ktoré sa však vopred predsedníctva oznámif majú. V Trnave, 22. júla 1900. Šimon Klempa, II. predseda Spolku sv. Vojtecha.

Bývalý novosadský hlavný župan Viktor Flatt vymenovaný je za kráľovského verejného notára do Subotice.

Rumunskí židiia a anglická vláda. V anglickom parlamente bol upravený súrny dotaz na vládu o udajnom prenasledovaní Židov v Románii. Štátny vicesekretár Brodrick odpovedal hned, že dľa informácií, ktoré vláda dostala, Židia nestahujú sa z Románie preto, že by vrchnosti byly zle nakladaly s nimi. Židia, ako známo, v Románii nemôžu stať sa štátnymi občianmi. Anglická vláda neobdržala žiadnej ponosy, preto ani neurobila žiadného predostretia na vládu rumunskú. — Nuž a keby ho bola urobila? Vari by bola poslala Roberta a Kitchenera na Romániu!

Obete horúčosti. V Novom Sade panovala veľka horúcosť. Teplomer ukazoval 38 stupňov v chládku. V takej horúčosti peší pluk č. 70 vykonával pochodovú cvičbu od 4^{1/2} hodiny ráno až do samého poludnia. Vozy pre maródov nestačily odvážať vojakov, ktorí padali následkom horúčosti. Aj viac poľných robotníkov ochorelo na úpaľ a dvaja umreli.

Vražda na Vrútkach. Dňa 1. augusta večer o 10. hodine sedel na lavičke na vrútockej železničnej promenáde akýsi delník so slúžkou. Priekopský kolár menom Bartko prisadol k nim a skoro povstala medzi nimi hádka. Neznámy vytiahol nôž a prerezal Bartkovi hrdlo. Úbohý ranený dotiahol sa ešte k apatéke, tam lekár zaviazal mu ranu, no ranený ihned zomrel. Vrah ušiel a dosiaľ ho nemajú.

Proti škúleníu odporúča sa veľmi jednoduchý prostriedok. Zdravé oko zakryje sa klapkou z čierneho hodvábu, ktorá sa stále nosí a môže byť stužkou okolo hlavy pripevnená. Za celý čas nútený je škúľavy hľadeť svojim nepravidelne postaveným okom. Toto zvykne pomaly hľadeť rovno a škúľavosť prestane. Sú prípady, že to už za 10—14 dní pomohlo.

Stefan Rudnay starší, ktorý bol kedysi predsedom Deákovskej strany v nitrianskej stolici, verejným listom osvedčuje, že vystupuje z liberálneho klubu, lebo že nechce byť členom strany, ktorá oslavuje Thuróczyho. A za Rudnaym že pôjdu mnohí iní.

Odprava v Číne. Nedávno chytili v Číne náčelníka lúpežníckej bandy, ktorá znepokojovala Pootung a odsúdili ho na smrť. Odpravu previedli nasledovne: Zavreli ho do kletky, ktorá mala na vrchu toľkú dieru, že sa mu krk do nej smestil. V tejto kletke bol potom vystavený pri severnej bráne mesta a nedali mu ani jesť, ani piť. Pod nohy dali mu niekoľko stavebných kameňov a každý deň vyberali po jednom zpod jeho nôh, následkom čoho prišlo mu potom stáť už len na prstoch, konečne ostal len visieť v kletke za hlavu. Každý deň previezli ho pred inú bránu mesta.

Pút' do Lourdesu, ktorý farár *Dömötör* na 3-ho augusta viesť mienil, z čiastky pre nedostatok prihlásivších sa, z čiastky pre slávnosť 900-ročiu uhorskej katolíckej cirkve odročí sa na **24-ho augusta.**

Strašný hlad zúri v Indii na priestore 800.000 □ kilometrov, obydlenom 10 millionami ľudu. Sám štátny sekretár Indie lord Hamilton vyznal v parlamente, že tohoročný hlad v Indii je najstrašnejším tohoto storočia. Ľudia padajú od hladu ako muchy a hladu pripojila sa cholera i mor, tak že ľudia hynú tisícami. Môžeme si predstaviť strašnú tú pohromu, keď uvážime, že z ľudí, ktorí ochorejú na mor alebo cholera, mre 80 zo sta. — Pre tieto biedy «humánna» Anglia nemá citu, ani odpomoci, za to ale vyhadzuje stámilliony na ujarmenie Boerov. Rozhorčenie v Indii rastie a len iskry treba, aby vybušil strašný požiar. Jeden vznešený Indián mal sa vysloviť: My väčšmi nenávidíme Angličanov, ako hlad, cholera a mor, a jedného dňa stane sa v Bombayi to isté, čo sa teraz v Pekingu deje. — Pánom Angličanom bude teda dobre pozorovať na zadné kolesá. A aj iní jarmitelia a utlačovatelia národov nech nezabúdajú, že naveky nemožno hrešif beztrestne.

Pozor na maličké deti. V spišskej Teplici jedno 3-ročné dieťa sa pri studni bavíac, do nej padlo a sa zatopilo. — Vo Vlach zase voz prešiel jedno 3-ročné dieťa a tak pokaličil, že i hneď zomrelo.

Proti sfahovaniu. Minister vnútra vydal nariadenie vrchnostiam, aby upotrebili všetky zákonné prostriedky na zamedzenie sfahovania. Ale ich upozorňuje, aby nepotrebovaly násilia, lebo že je to najhorší spôsob odhovoriť dakoho od sfahovania. Ohľadom vydávania cestovných listov minister nakladá, aby sa čo možno rýchle prosiacim vystavovali. Tým sa docieli to, že sfahovalci nepadnú do rúk agentov. Konečne výzýva vrchnosti, aby prisne dozeraly, že by tlačivá, ktoré ľud vábia k sfahovaniu, nedostali sa do rúk ľudu.

Pokuta za hriech. Vzhľadom na krvavé udalosti v Číne jeden viedeňský časopis uvádza v pamäť: «Ako známo, sama Anglia dodala Číňanom 491 kanónov a vyše štyroch millionov nábojov. A všetko to dialo sa napriek tomu, že nemecký cisár upozornil na hroziace žlté nebezpečenstvo; ale div divúci, boli to práve nemeckí ofieri, ktorí cvičili čínskych vojakov narábať so zbraňou». Teraz by bolo otázkou už len to, kto spáchal väčší hriech, či ten, ktorý Číňanom dodával kanóny, a či ten, ktorý ich učil a cvičil, ako sa tie kanóny upotrebovať majú?

Uhorský dobrovoľník o Angličanoch. Karol Bülovský bojuje ako dobrovoľník v Transvaale s Búrmami proti Angličanom. V liste na svojho priateľa Zergényiho píše medziiným: «Nik nech nedrží anglických vojakov za členov humánneho europejského vojska. V jednej farme pri vodovodoch bloemfonteinských, kde som na druhý deň po odevode Angličanov prišiel patrollovať, ženy prišli ma s plačom. Maly len to, čo bolo na nich. Angličania sobrali im všetko, ešte i zápalky. Ženy sa na noc pozamykaly, ale anglickí vojaci pušným prachom rozburali dvere a potom násilničili... V boji samom ne-

bolo im dost na dumdum guliach, ale strieľali aj gulami výbušnými. Po bitke pod Thobascopom u troch zajatých Angličanoch našli sme samé gulky výbušné».

Vďačný stály hosť. Istý krémár v Apatíne za mnohé roky mal svojich stálcov pri jednom stole. Každý večer dochodili a bez vážnej príčiny nevystali. Každý mal svoje miesto, svoj stolec, svoje stolové náradie atď. Ale behom času počet stálcov počal rednúť, až konečne ostal len jeden, a i tento vystaľoval sa z Apatína na odpočinok do svojho rodiska. Krémárovi išlo zle, veľmi zle, až na zúfanie. Po tieto dni dostal list, v ktorom sa mu oznamuje, že i posledný stálec umrel, ale mu testamntárne 40.000 korún zanechal s tým záväzkom, že každý večer musí stôl stálcov prikryť, jedlo nastoliť, poháre naplniť tak, ako to kedysi bývalo.

Krvavá zábava. Podžupan stolice báčbodrogskej zakázal nedeľné tanečné zábavy do dňa 1. júla do 15-ho augusta. Srbská mládež v Mošoríne nedbala na zákaz a s mlčanlivým privolením obecnej vrchnosti v nedeľu popoludní tančila si svoje kolo, ako to po iné nedele robievala. Prišla policia, potom i žandári, vďaka týmto strážcom verejného pokoja a bezpečnosti, strhla sa potom taká pračka, že jeden policajt a dvaja mládenci umreli na rany, dvaja policajti, jeden žandár a osemnásť mláďencov je však zväčša smrteľne ranených. Teraz vyšetrujú, chytajú a zatvárajú.

Proti potravným spolkom. Obchodné a priemyselné komory nie aby rozmýšľaly, ako pozdvihnúť klesajúci malý priemysel, lež staly si do služby veľkého kapitálu a začaly boj proti potravným spolkom. Posledne urobila to košická komora v záujme kazarských kupcov, lebo že potravné spolky týchto ničia. Ako by ľud po dedinách bol na to, aby tí kupci z neho koristili, jeho krv a špik ssali. «H.» poznamenáva: Dosiaľ museli sme držať obchodné a priemyselné komory v istom ohľade za vážnych faktorov. Teraz, po osvedčení košickej komory, prínutení sme o tom pochybovať. Lebo tá komora bez zraľého uváženia považuje za škodlivé tie spolky, ktoré napomáhajú hmotný blahobyť tisícov ľudu a ktoré majú ľud osvobodif od vykorisťovania. Keď už košická komora zaoberá sa tou otázkou, čo ju do otázky konfessionálnej? Potravné spolky bez rozdielu náboženstva a konfessie dávajú cítiť svoj blahodarný vplyv práve tým, že chcú vymaniť ľud od vykorisťovateľov, ktorí ho práve na hornom vidieku tak vykorisťujú, že bolo potrebné zakročenje vlády na prekazenie ich pletí. Ak ale či predseda, či tajomník košickej komory chce brániť týchto nesvedomitých gšeftlerov, nech vystúpi s otvoreným čelom, nech shodí so seba plášť komory a nech takým spôsobom nestavia na pranier k tej komore patriacu obchodnícku a priemyselnícku triedu.

Pút' na Mariu Bešnu. 14-ho augusta tohoto roku pôjde processia z chrámu p. p. Františkánov (IV. okres) na Maria Bešnu. — Tí nábožní veriaci, ktorí chcú účasť vziať na tomto sv. púte, nech sa dostavia do chrámu pp. Františkánov 14-ho augusta ráno o 6-jej hodine. Po sv. omši sa v mene Božom pohneme. — V Budapešti 8. júli 1900. A. Rösler, spevár.

Pút' do Paray le Monial-u, Lourdu, Einsiedeln-u a Wilten-u.

Odchod **24-ho augusta**. Cesta povedie na Viedeň, Linz, Innomosty, Einsiedeln, Zürich, Genf—Paray—Lyon—Toulouse—Lourdes a pri návrate na Wilten pri Innomostach. — **Do Jeruzalema a sv. zeme na 1-ho októbra**. Sprievodci: *Gedeon Dömötör*, farár v Budapešti II. okres.

Ceny:

Do Lourdesu	III. trieda	100 zl.
„	II. „	180 „
„	I. „	240 „

so 7 dňovým zaopatrením.

Do Jeruzalema	III. trieda	142 zl.
„	II. „	290 „
„	I. „	350 „

trvanie cesty 1 mesiac.

DOPISY.

Zvolen.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Velavážený Pán Redaktor!

Prosím úctive o uverejnenie a opravenie týchto niekoľko riadkov.

Šlachetná zábava, ktorá pri vyrazení na zreteli má i duševný pôžitok poskytnúť, nie len že nemá byť zatracovaná, ale o takúto zábavu nútno sa nám z času na čas i postarať. Darma sa opierame proti náture, darma chceme utlumiť v sebe túhu po zamesknaní telesno-duševnom toho spôsobu, čo zábavou menujeme. Zábava, keď nechodí s nerozumným mrhaným peňazí a času, keď neničí v človeku duševné i telesné sily, vôbec keď neprekračuje hranice miernosti, je potrebný dodatok k životnej chuti, je udrzovateľom jarosti tela i duše. Preto keď socialisti hlásajú rozdelenie dňa na tri čiastky, nerobia to z púhej svrblivosti, ale je v tom ohľad braný na zdravotné podmienky života. Či pravda toto 8 hodinové roztriednenie práve v rovnom pomere má byť prevedené, alebo nie, to už padá pod inú kritiku. Ja som tej mienky, že každodňová 8 hodinová zábava je prílišná a preto jej uvedenie do života považujem za opovázlivé a škodné. Ale aby som s týmto odbočením nebol svedený na cestu, ktorou teraz práve kráčam nehodlám, vrátim sa k tomu, čo má byť skutočným predmetom tohoto dopisu.

Krásne júliusové dni z ulíc, prachom zapadnutého Zvolena vyľakali viac rodín z mesta i z okolia k zábave do hôr.

Mali sme tedy výlet. Je to samo v sebe nie taká zvláštná udalosť, ale takou ju robia naše miestne okolnosti. Už som bol spomenul v jednom mojom dopise, že ako v krajine vôbec tak zvláštne i v našom meste vyhnu

ku kovaniu verejnej mienky monopolným právom árendujú židia. Tito sfahujúci sa ľudkovia pomocou až na obdiv im prajného osudu v svojej bezúzdnej bezočivosti dosiahli u nás tak pevné postavenie, že obecnstvo nášho mesta, ktoré len menom je kresťanské v skutku ale niet v ňom kresťanskej horlivosti a lásky, v svojej zaslepenosti dá sa dirigovať takýmto štréberom najhrubšieho zrna. — A v prvom ráde novinárstvo je ostrou zbraňou židovstva proti kresťanstvu a u nás — s módnym hazafišágom — i proti slovenskosti. Hnusným, podlým spôsobom napadnúť kresťana — Slováka, očerňovať každý slovensko-národný pohyb ako panslavský a vlastizrady, štváť čestné maďarstvo proti vlasti verným, lež svoj rod, sladkú materskú reč milujúcim Slovákom, je hazafický spôsob zarábania si chleba, ktorým živia sa blbé, zmračené bytnosti. Výraz takejto čiernej a blbej duše židáčka vidím i v tom volaní na poplach v našom meste vychodiacich novín «Zólyom és Vidéku», keď ako s predzvesťou nášho výletu vykrámarili sa s takými nádvkami, ktoré len cesnakom raziace ústa on vstave produkovať. Ale nechcem sa púšťať do hádky s touto chasou, lebo presvedčený som, že by to bolo niže mojej ľudskej a kresťanskej dôstojnosti. Toľko ale musím poznamenať, že taký bedár, ako je pisateľ článku «Férgek» v menovaných novinách, kde sme komisne napadnutí, môže byť síce opravený ustaľovať ceny koňských, psích atď. koží, ale rozhodovať nad občianskou čnosťou jednotlivcov presahuje jeho morálne a duševné sily. Keď ale predsa pokúsi sa niečo takéhoto, mala by to polícia v známosť vziať, ktorej mi doista nikdy nedáme príležitosť k zakročeniu, mala by pod dozorom držať šíaleného blbca a na pár dní mu dopriať chládku, ktorý — mesto zariadilo pre tých, čo nemajú miesta zostávajúceho a tam doista by vystriežvel.

Potreboval by toto najmä v terajších kanikulách, keď mátie sa mu mozog a besné sliny by chcel vrhnúť do očí čestných slovenských mužov. I my tej nádvky panslavismu sa veľmi nebojime. Ak každý ten je pansláv, ktorý smele vyznáva Krista a jeho sväté učenie, a nezráža z koruny sv. Štefanskej odznak kresťanstva, ktorý miluje svoju vlasť, ktorý háji svoju národnosť, bráni práva materčiny v cirkve i v krajine, tak prijmemo na seba meno pansláva, ktorý honosí sa všetkými známami čestného muža. Ale v tom páde opovrhujeme tými, ktorí vyklzli sa s pod mena pansláva. Opovrhujeme s nimi ako s nepriateľmi Krista a jeho učenia, ako podkopáčmi blaha vlasti, ako podlými, chabými renegatmi-odrodilcami, ako nepriateľmi osvety, ruhačmi proti milostivému Bohu; veď osveta bez materinského jazyka nejestvuje, a všetky jazyky sú darom Božím, preto kto ruhá sa proti niektorej reči, ruhá sa proti Bohu a nie je hoden by slnko Božie svietilo naň.

Nechcem prorokovať, ale dovoľm si vyrieť to moje presvedčenie, že ako mi už teraz červenáme sa za to, že dovolili sme drahou krvou predkov našich skropenú vlasť pred celou Európou na posmech priniesť od ľudí bez vlasti a materinskej reči, tak príde čas, bo prísť

musí, keď i celé maďarstvo precitne k tomu povedomiu, že nikto neškodil toľko Maďarom a spolu našej spoločnej vlasti ako zliberalčeni židia. Škoda, že ešte sme nie všetci na čistom so židmi. Maďarom lichotí židovské hazafičenie, od ktorého ich varujeme. Židov — tedy ani Feldmessera, ani Wertheimera a Schlesingera — nepovažujeme za Maďarov, lebo bolo by to úražkou pre statočných Maďarov, keby sme čo len ich jednu čiastku stotožňovali s tými, ktorých ženú s krajiny do krajiny, ktorých každý sa boji, ako živej hroznej pohromy.

Bože daj, by zmenily sa časy, Bože daj, by poznali sme dni navštívenia Božieho. *Mogendoved.*

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Z Mariathálu.

Vyzvanie ku všetkým ctiteľom marianským našej vlasti! 900-ročné jubileum kresťanstva uhorskej krajiny nižepodpísaný farský úrad k tomu pohybuje, aby pozornosť všetkých ctiteľov marianských na to miesto uhorskej krajiny obrátil, kde už pred 900 rokmi ctili Patronku uhorskú, najsvätejšiu Matku Syna Božieho, na Mariathál v prešporskej stolici, kde do včerajšieho dňa opatruje sa tá socha, ktorú za časov sv. Štefana kráľa nášeho sebe shotovil jeden bohabojný pustevník, a ktorú milú sošku Všemohúci Pán Boh skrze to vyvierajúce zriedlo zázračnej vody vyznačil, a prastarý Mariathál opravdovým pútnickým miestom učinil.

Soška Matky Božej zo sv. Štefanského času je teda národná reliquia tak starého pôvodu, jako svätá koruna nášeho prvého kráľa, prastarý dôkaz pobožnosti Uhrov ku Panne Marie.

S detinskou svätouctou sem putovali kráľovia naši, jako I. ináč veľký Ludevít, ktorý tu jedon skvôstny, do veľku stojáci gothický svätostánok, a pre Paulinov dal kláštor vystaviť. I. Sigismund a Maria kráľovia, tak tiež spravodlivý Matej, všetci sem pospiechali so svojim veľmožským sprôvodom, aby tu v tejto milej doline u nohách Matky nebeskej vyponosovali svoje nehody.

I. Leopold obzvlášť miloval toto zázračné miesto Panny Marie; on pri príležitosti prešporských krajinských snemov nie raz sem prišiel krajinu svoju a seba tiež pod ochranu Patronky uhorskej obetovať.

Skoro za všetkých biskupství uhorskej krajiny putovali do Mariathálu v starých časoch hlavní pastieri, medzi ktorými vyniká August Kristian, kardinál a knieža-prímaš, ktorý sa tu mnoho zdržoval, svoje klenoty Blahoslavenej Panny Marii obetoval a Ju «svojou najmilejšou Matkou nazýval».

Všetky tieto a mnohé inšie drahé pamiatky z minulých starších časov svätouctíhodnou činia túto, pri začiatku malých Karpátov ležiacú milú dolinu, obzvlášť ale včul v jubileume 900-ročnom uhorského katholicizmu aj hodnou, aby uhorskí katolíci toto sväté, toto najstaršie uhorské pútnické miesto Marie pobožnou návštevou s processiou i jednotlivě okoličnosťam primerano navštívili nezameškali.

Ku rozhladnutiu poznamenáme: že najkratšia cesta

do Mariathálu cez Prešporok vedie, odkiaľ lebo na voze rovno do Mariathálu, lebo s vlakom železničným do Stupavy a odtiaľ pešky za tri štvrte hodiny sem preísť sa môže. Tí ale, ktorí z okolia trnavského prichádzajú, z Račisdorfa pešo cez hory za dve hodiny sú v Mariathálu.

Za navštevovateľov a dobrodincov Mariathálskych činí sa pri milostivom oltári vždy obzvlášť rozpomienka. *Mariathálsky farský úrad.*

Odkazy redakcie.

St. I. v Sz. Či peniaze došli, nevieme, nás do toho nič. Ak budete «Kr.» dostávať, teda došli. Že rozširujete ho a čítavate druhým na hlas ste muž, všetkej chvály hoden. Sláva vám!

V p. A. D. v Bielompotoky. Už to v najbližšom č. nemohlo byť. Snáď nebude veľká chyba, jestli pride len v budúcom.

I. Ob. listonoš v Ružomberku. Všetko v poriadku; my sme tým ponosom uverili, keď-že také nečo by nebolo nič nezvyčajného. Tým milšie je nám, že ponosy na Vás boly bezzákladné.

Mat. Rebeljak, Kefermarkt Nemal ste sa tak ponáhľať, veď ešte ani prvá zásielka sa celá nevytlačila.

Svagar Zaosek. Uctívá vďaka! Nemôžeme sa z Pešte hnuť. Či by nebolo možno osobitne vydať: Vybrané spisy švagra Zaoska? To by našej veci veľmi pomôhlo; predsa by sa vzbudila zaujatost aj tam, kde ináč nič nevykonáme. Pozdrav!

Rodofub. Teda predsa konečne jeden z Vás vzpamätal sa. V budúcom. Ponúknite aj ostatných. Zima bude dlhá. Verše, besiedky atď budú nám vítané. Len sa do toho.

Amerikán v Cl. Ktorý predznačil sa na 2 účastiny do spoločnosti kamenouhelnej bane. Prihlasovali sme v známosť.

Prešporok, Ch. a brat v N. a iním odkazujeme, že možno aj viac účastín značiť. O tej veci písal sám Ličko podpisom vlastnoručným článok v č. 30. «Krešťana», ten si pozorne prečítajte viac vám nemôžeme povedať.

J. Jansky—Tulbig. Upozornili sme vydavateľstvo.

Na Egyháznagysegh. Nevieme, koľko máte rokov a vôbec položenie vaše. Urobte toto: 1/2 litra najlepšieho hovadzého mäsa suroveho posekať, a obliat 1/4 litrom tohoto odvaru: Rozmarin, Hlistník, Tormentilla (v apathéke) Šalfia. Pomiešane dobré mäso do vrecúška zavesiť a výtiekajúcu masť uschovať a z tej 3 krát denne jediacu lížicu užiť. Po každý raz vypiť tiež kališok červeného vína.

K. P. I. D. v Liptó Teplý. Tiež iným, ktorým sme dopisy neuvěřnili: My musíme teraz silno zaoberať sa otázkami politickými celého obecnstva sa týkajúcimi a vtedy o miestnych vašich pomeroch pri najlepšej vôle nemôžeme dopisy uverejňovať.

P. Cz. Nemecké Pravno. Vydavateľstvu naložíme, aby to do poriadku prišlo.

V. Farský úrad v M. Je článok ako dopis tu. Príde len raz lebo nieť miesta. Ani my nemôžeme domáceho lekára uverejňovať. Zdravie chvála Bohu obstojné. A Janko nech objedná aspoň 300 hlasov Rojkových.

Chropovan. Volajako dopis vopcháme do budúceho čísla.

Pán Mogendoved v Zvolene. Tu je celý dopis. Číslo pôjdu. Vy tiež aspoň 500 Hlasov objedajte. U vás sa veľmi zidú.

Andrej v P. aj p. Fr. K. v B. musíte čakať. Neobneskorime sa.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecestvo, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 7·20—7·90 kor., peštianska 7—7·45 kor., z Báčky — kor., banátská 7·20 korún.

Raž: 5·90—6·70 kor.

Jačmeň: na krm 5·60—6·40 korún, do pálenice — kor., na várku — kor.

Ovos: 5·20—5·60 kor.

Kukurica: 6— kor.

Proso: 5—5·30 kor., všetko po 50 kil.

Múka pšeničná po 100 kil.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	25·20	24—	22·80	21·60	20·60	19·60
		6	7	7½	8	
		17·60	14·80	13·60	10·40	

Otruby po 100 kil.: drobné 8·80 korún, hrubé 8·60 korún.

Strova: *Fazuľa* veľká biela a okruhlá po 7—7·25 brnava 7—, pestrá 5—, drobná 8—8·75, cudená —. *Hrach:* 10—12—, lúpaný 18—, *Šušovica* horšia 11—, lepšia 18—, *Mak:* 23—24—, všetko po 50 klgr.

Semená: Červená ďatelina nová 75—80—. Lucerna 64—66—, všetko 50 klgr.

Sviňská masť 54.—54·50, Slanina ³/₁₀₀ 52.—53.—, ⁴/₁₀₀ 46.—46·50, udená dobrá slanina 51.—51·50 po 50 klgr.

Lekvár srbský transito 14·75— po 50 klgr.

Petrolej trojkřížový 47—, dvojkřížový 42·50 za 100 klgr. netto.

Olej repcový 75—76— za 100 klgr.

Spiritus odaný rafinovaný 116·50—, denaturovaný 37—39—.

Remeň: funtovice k. 154—160; tercy prima k. 150—158; anglické odpadky k. 145—148; telaciny k. 460—470; pitlingy 270; koňaciny vrázkované k. —; tažené k. —.

Bliskavý remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. —, väčšie — metr. cent.

Spisy redakcii zaslané.

Otcovský hlas k svojmu ľudu. Napísal a Rodákom svojim venoval: *Andrej Rojko*, jubilárny r. k. kňaz, farár na odpočinku. V Budínpešti. Tiskom Tlačiarne sv. Gerharda nákladom pôvodcovým. Cena jedného sošitu 10 hal., 10 sošitov 90 hal., 50 sošitov 400 hal., 100 sošitov 760 hal. Knižičky obetivý rodolub môže odpredať, alebo rozdať. Peniaze pošlite na: «Szent Gellért nyomda, Budapest, VIII. Práter utcza 44.

Musel by mať z kameňa srdce, komu by neišlo do plaču, pri čítaní Otcovského hlasu tohoto. V ňom odoberá sa náš milený rodolub, stavec blízko 80 ročný od teba ľudu slovenský! Zároveň i uverejňuje svoj testament tebe ľudu venovaný, záležiaci v dobrých radách pre teba. Sú v tom dielku složené vaše krivdy a zľožnosti a je tu vyrečený ortiel nad nepriateľmi vašimi s tou neohrozenou smelostou, ktorú ste vo spisoch Rojkových vždy obdivovať mohli. Pôvodca si sám želá, aby jeho posledné slová k vám *neomylnne každý rodák a každá rodáčka sebe obstarala*. Áno, urobte to: tých 5 kr. každý môže na to venovať — ale urobte to čím skorej, urobte to hneď!

Ružencová knižočka. Albána Stolza, myšlienky o zoltári (ruženci). S obrázkami. Strán 76. Cena bola 15 kr., teraz 16 halierov.

Srdce k Bohu. Katolícka modlitebná, poučná a spevácka knižka. Dľa P. Aug. Lehmkuhla S. J. a iných najlepších a najnovších prameňov spísal a pobožnému a pracovitému ľudu svojmu podáva Martin Kollár, farár v Nádaši, redaktor «Katolíckych Novín». So schválením najdôst. Ordinariatu arcibiskupského v Ostrihome. Na oslavu Spasiteľa Ježiša Krista koncom 19 a začiatkom 20. storočia svojím nákladom vydáva Spolok Sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. 1899. Tlačou «Austrie» Franca Dolla vo Viedni. Str. 571. Cena neviaz. výt. 1 koruna 20 hal., viaz. výt. v plátne 2 koruny, viaz. v koži so zlatorezom 2 kor. 50 hal., v chagr. so zlatorezom 3 kor. a so spinkou 3 kor. 20 hal. Titulný obraz: Sv. Rodina.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XII. číslo 4. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj *Babka* v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Mariacella v Stýrsku. Opísali Frant. V. Sasinek a Rupert Rehák. Vydal Martin Kollár, farár v Nádaši a Redaktor «Katol. Novin» v Trnave. Tlačou Adolfa Horovitzu. Cena 20 halierov.

Litanie loretské. Výklad litanii. Krásne vystavená knižočka s obrázkom. Strán 52. Cena bola 26 kr., teraz 26 halierov.

Od kolísky. Listy kmotrovi o tom, že deti treba za-
včasu vychovávať nábožensky. Najlepší dar pre mlado-
zeníchov. Strán 115. Cena viazaného výtisku bola 35 kr.,
teraz 40 halierov. — Ostatnie po nej uvedené knižky
dostať u Fr. Richarda Osvalda na Teplej (Lenge) p. pošta
Belabánya (Hontmegye). Kto zná Osvaldové spisy pô-
vodne a preklady, ten milerád pohľadá tých pár kraj-
ciarov, aby si z nich čím viac obstaral mohol. Pre rodiny
nieť lepšieho čítania, jako tieto knižky.

Hrsti príkladov. 220 príkladov zo života nábož-
ného, veľmi poučných. Strán 131. Cena sošitého výtisku
bola 30 kr., teraz 30 halierov; tvrdo viazaného 38 hal.

Na túto knižku zvláštne upozorňujeme. Na dary pre
ľud a školákov lepšej niety.

«Az erdélyi gazdasági egylet könyvkiadó vállalata»
vydal tlačou knihtačiarne Franklin-Társulat v Pešťbudíne
nasledujúce slovenské spisy: **Domáca záhrada.** Napísal
Gustáv Ritter. S obrázkami. Strán 55. Cena 80 halierov. —
O dojnjej krave. Napísal Géza Hauer. Strán 30. Cena
60 hal. — **O oraní a sejbe.** Napísal Arpád Hensch.
Strán 38. Cena 50 hal. — **Pestovanie a zužitkovanie**
vrby košíkárskej. Napísal Franc Marc. Str. 30. Cena
50 hal. — **O dochovávaní teliec.** Rozpráva Gazda
Rozumec. Sdeľuje Bela Tormay. Str. 31. Cena 50 hal.
Vrele odporúčame.

Katolícke Hlasy:

Č. V. Či je Martin Luther spoľahlivý sprievodca do
neba? Strán 67. Cena bola 12 kr., teraz len 16 hal.

Č. VII. Kto je Ježiš Kristus? Str. 19. Cena 4 hal.

Poriadneho, spoľahlivého učňa hľadá

JÁN VNUK,

kováčsky majster

v Kysuckom Novom Meste (Kiszucz-Ujhely).

OZNAM.

Prepositury novomestkej patriace

mlýny

a síce v **Pobedíme**, v **Bašovcích** a dva
v **Novom Meste n/Váhom** (nitrianská
stolica) dajú sa do predaju. Jak by ale mlýny
v **Pobedíme** a v **Bašovcích** odpredať sa
nemohly, dajú sa len do **árendy**. Ti, ktorí
skutočne vôľu majú mlýny odkúpiť, nech svoje
pisomné **offerty** oddajú u pána

Ludvika Javorku

advokáta

v **Novom Meste n/Váhom.**

Založeno r. 1848.

Založeno r. 1848.

závod Emmanuel Leipniker a Julo.

Budapešť, VII., Károly-körut 15.

Odporúča svoj bohato zásobený sklad na strižný plá-
tenicky, norinbergský a drobný tovar.

Potravným spolkom podáme znížené ceny.

Dielňa na varhany (organy)

Vincenca Mozsného, v Presšporku

(Stefánia út č. 29. vo vlastnom dome).

Odporúča sa ku shotoveniu rozličných kostolných
varhanov dla najnovšieho sústavu.

Hotové varhany vždy sú k dostaniu.

Opravy za najlavnejšie ceny sa prijímajú a pri
ručení sa vyhotovujú.

Do pozornosti

pánom roľníkom!

Každoročne objednávate mnoho hospodár-
skych strojov, a to z väčšej čiastky od firiem,
ktoré Slovákom a kresťanom nežičia. Stroje
sú obyčajne z ďaleka, drahé a v mnohých
pádoch plané.

Kto potrebuje a chce si objednať **doko-
nalé, solídne a trváce hospodárske**
stroje, — lebo príslovie je: čo je dobré, je
i lacné, — nech sa obráti na nižepodpisa-
ného a žiada si cenník jeho hospodárskych
strojov. Tento sa mu dopošle zdarma a franko.
Veď už i železničný dovoz z Bytče je lacnejší,
nežli z Nemecka, z Rakúska alebo z Pešti.

Michael Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v Bytči (Nagy-Bittse).

Dvojnásobne elektromagnetický križ a či hviezda

R. B. N. 86968
uzdravuje a roz-
vesel'uje, za čo
dobre stojíme,
pri lámke, zá-
duchu, bezsni-

bl'adosti, migréne klopaniu srdca, boleniu hlavy-
opilepsii, závratu a iných chorobách nervov,
I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom
odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecenstvo,
že môj aparát nemá sa pomýliť s aparátom Voltu, ktorý
na základe svojej neúčinnosti nielen v Nemecku, ale i v
Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetická
hviezda a či križ nr. 86967 na základe svojej vymeranej
liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. Ten chorý
človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní
nebol uzdravený, naspäť dostane svoje peniaze. Kde nič
nemohlo pomôcť, prosím môj aparát upotrebiť.

Malý aparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti
a pre veľmi slabé ženy.

Veľký aparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách
zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobičkou alebo
s vopredným poslaním peňazí rozposiela hlavná ústredná
predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapešť, V., Vadász-u. 42.M. Kálmán-u. na rohu.

Založená 1735.

*

Telefon 395.

**Mestská lekáreň k
ČIERNEMU ORLOVI**

**Temešvár,
vnútorné mesto, námestie sv. Juraja**

Adressa telegrammu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným
rheumatickým chorobám, proti trhaniu, bolasti nervov, picha-
niu, boleniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne
po 1—2 natrení. Nesčíselné vďakočinenie to dokazujú. Cena
flaše 2 koruny, cena flaše na prábu 1 koruna.

Vodka na prsá a na plúca: Výt'ah z kolociera s
vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom
výborného výsledku, doposiaľ je neprekabáteným prostried-
kom hojacim, ulavujúcim a soslňujúcim zvlášte pri kašli,
somárskom hurute. pri zlých plúcach, pri pľucovom hurute,
pri zachripnutí atď. Veľa vďakočinení potvrdzuje istý výse-
dok tohoto prostriedku. Cena jednej flašky 2 koruny, flašky
na prábu 1 koruna.

Krv čistioce pilulky temešvárskej mestskej
lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytrá a prajne
účinkuje bez toho, že by prameňom krčev bola, alebo aj
v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky
odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute,
pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých
chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatulka 42
halierov, šesť škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vypróbované a za výborné uznane
prostriedky dostať jedine v temešvárskej
mestskej lekární, a len vtedy sú oprav-
divé sú-li obdarené obrannou známku
a podpisom. A preto varujeme sa falšo-
vaných a napodobňovaných falošných vecí.

Posielame s doberkou, alebo pred-
bežným poslaním summy (i s pričinením
32 halierov na balikovanie a poštové
útraty) Objednané vyše 10 korún franco.

Tlačou Stephaneuma. V Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.

Bor eladás.

Zichy Aladár gróf uradalmi
pinczéjében a következő sajtótermésű
borok eladók:

- 1898. évi olasz rizling
- 1899. évi olasz rizling
- 1899. évi fehér burgundi
- 1899. évi szilváni
- 1899. évi vajtai fehér
- 1899. évi tramini

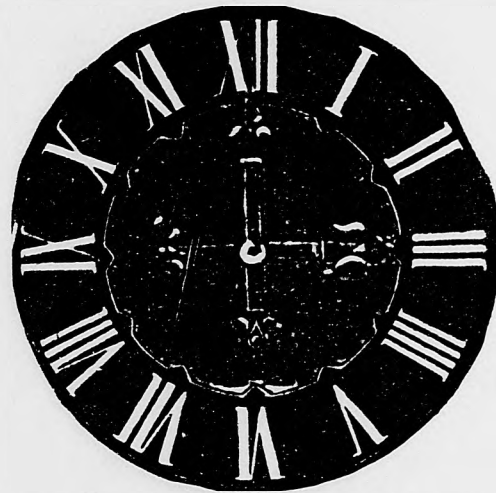
Kivánatra minta és árjegyzék küldetik.

Bővebb fölvilágosítást ad

SCHULLER SÁNDOR

szőlő-kezelő,

Vajta, (Fehérmegye).

Mám česť v známost' doniesť,
že vážové hodiny vlastnoručne shotovujem.

Látka kovová najlepšia, stroj výborný, najnovší, chod
správny: následkom čoho ja za jejich trvácnosť čo najdalej
dobré stáť a ručiť' môžem. Hodiny tieto vážové aj pod
naťahovaním riadne idú, od vetra a prachu sú sklenenou
škryňou chránené. Vnútri nachodí sa pokazovacia tabulka,
ktorá správny chod hodín kontroluje a ten istý čas dnu vo
väži ukazuje, ako i z vonku hodinové ruky.

Moje hodiny bez všetkej fabričnej práce výlučne sám
hotujem a na patričné miesto dovážam.

Krom nových vážových hodín aj akékoľvek naprávanie
za ľavnú cenu a pri úplnej garancii podujmam.

V Baňskej-Bystrici, roku 1899.

Michael Stollmann, hodinár.